

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de leden van de algemene commissie voor
Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

DATUM 15 MEI 2019
ONZE REF. 2019/MK/mv/012
ONDERWERP AO Handelsbevordering

Geachte leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,

Op 29 mei a.s. spreekt u met de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over handelsbevordering en internationale financieringsmiddelen voor het internationaal ondernemen. Nederland heeft als exportland bij uitstek een sterk en innovatief exportfinancieringsinstrumentarium nodig. Bestaande instrumenten voor exportfinanciering en exportkredietverzekering zijn complex en ontoegankelijk voor de middelgrote en kleine industrie. Bovendien hebben bedrijven vaak last van een ongelijk speelveld, met concurrenten uit landen die zich niet aan het OESO-raamwerk hoeven te houden.

Een korte introductie: FME is de ondernemersorganisatie voor de technologische industrie. Onze 2.200 leden zijn technostarters, handelsbedrijven, middelgrote en kleine industrie (mki) en grote industrie/multinationals die actief zijn in de sectoren metaal, elektronica, elektrotechniek en kunststof.

Nederland verdient een derde van het nationaal inkomen in het buitenland. Daarvan neemt de technologische industrie met 84 miljard euro een zesde voor haar rekening. Deze positie is door protectionisme, een ongelijk mondiaal speelveld en toenemende concurrentie niet vanzelfsprekend. Om kansen op internationale markten, en specifiek groeiemarkten buiten Europa, te verzilveren is een concurrerend exportfinancieringsinstrumentarium onmisbaar. FME signaleert dat dit instrumentarium in Nederland op drie vlakken tekortschiet:

1. Er is sprake van een ongelijk speelveld ten opzichte van andere landen.

De kansen op groeiemarkten trekken bedrijven van heel de wereld aan. Juist in opkomende markten zijn middelen schaars en weegt de mate waarin een bedrijf aantrekkelijke financiering mee kan nemen zwaar bij de keuze welke partij de opdracht krijgt. Tegelijkertijd zien wij dat nu nog geen derde van de wereldwijde exportfinancieringsstromen gedekt wordt door het 'OECD Arrangement on Officially Supported Export Credits'¹. Landen die niet gebonden zijn aan deze afspraken gunnen hun bedrijven financiering onder veel gunstigere voorwaarden. Landen zoals Japan en Zuid-Korea die wel gebonden zijn aan het Arrangement komen met innovatieve instrumenten en omzeilen zo het Arrangement. Daarbij komt nog dat niet-OECD-landen ook niet gebonden zijn aan 'Common Approaches' op het gebied van IMVO, laat staan aan de aanvullende IMVO-eisen van de Nederlandse overheid. Al met al zien wij in de praktijk dat Nederland – die zich streng houdt aan deze verschillende richtlijnen – niet kan concurreren met anderen die niet gebonden zijn aan deze afspraken.

Om deze problematiek aan te pakken zet Nederland al in op een gelijk speelveld door via de EU te pleiten voor nieuwe WTO-regels en meer opkomende economieën het Arrangement te laten onderschrijven. Dit kan vele jaren duren. In de tussentijd lopen we als Nederland kans na kans in groeiemarkten mis.

FME verwelkomt de inzet van het kabinet zoals aangegeven in de Kabinetspositie Europese Concurrentiekracht om naast een lange termijn inzet op een gelijk speelveld, ook binnen de OECD aan te dringen op hervorming van het Arrangement zodat het aansluit op de huidige realiteit op internationale markten. Echter waarschuwt FME ervoor om niet te wachten om de flexibilisering van de financiële voorwaarden van de 'Arrangement on Officially

¹ Business and Advisory Committee, Business at OECD (2018), The future of the OECD Arrangement on Officially Supported Export Credits, Business priorities

Supported Export Credits' te bepleiten en te realiseren. Er moet een tweesporenbeleid worden gevoerd en niet gewacht worden op de aansluiting van meerdere landen om het arrangement te herzien. Daarnaast pleit FME voor een uitvoerige, onafhankelijke benchmark van het instrumentarium met die van andere landen om te onderzoeken welke elementen hieruit ook voor Nederland van toepassing kunnen zijn.

2. Het instrumentarium is onvoldoende toegankelijk voor de middelgrote en kleine industrie

Eén van de grootste knelpunten bij het internationaal zakendoen voor de middelgrote en kleine industrie (mki) is dat zij onvoldoende kennis, tijd en mankracht binnen het eigen bedrijf hebben om internationale kansen te verzilveren.² Hoewel zij met hun kennis, ervaring en technologie oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken hebben, is het voor hen moeilijk in te schatten hoe deze een mogelijke oplossing kan bieden voor een SDG-vraagstuk in een bepaald land. Door deze knelpunten in de verkennings- en startfase zien wij dat zij het exportfinancieringsinstrumentarium te weinig benutten.

FME werkt eraan mki-bedrijven hierin zo goed mogelijk te ondersteunen door bedrijven voor te lichten en van individueel advies te voorzien. Echter blijven er nog kansen liggen omdat een deel van de kennis lokaal geworven moet worden. Het postennetwerk speelt hierbij een cruciale rol. Om deze rol optimaal in te vullen vragen wij het postennetwerk *SDG Challenges* te publiceren, waarin per land of regio specifieke opgaven voor mki-bedrijven staan waar zij op in kunnen schrijven. Winnende deelnemers moeten vervolgens worden uitgenodigd voor een factfinding missie en daarna gefaciliteerd worden met het bestaande instrumentarium.

Voorbeeld: Een ambassade herkent een (SDG-)uitdaging, bijv.: waterzuivering in Uganda, en publiceert deze. Organisaties als FME helpt om de uitdaging te communiceren richting ondernemers. Kansrijke deelnemers worden vervolgens uitgenodigd om te onderzoeken of hun oplossing aansluit op het lokale probleem (factfinding missie) en worden hierbij geadviseerd over de bestaande financieringsmiddelen.

FME pleit voor betere ondersteuning voor het mki bij het spotten en onderzoeken van internationale kansen om een brug te slaan naar het exportfinancieringsinstrumentarium. Dit kan door het publiceren van SDG-challenges als onderdeel van de wereldwijde algemene ondersteuning van het postennetwerk.

3. Het instrumentarium mist een bilateraal innovatie- en handelsinstrument

Nederland is het op één na meest innovatieve land ter wereld en de technologische industrie levert een belangrijke bijdrage aan deze positie. Innovatie is steeds vaker een internationaal proces, en niet eenvoudig, zeker niet voor de mki. Door gerichte ondersteuning van samenwerking kunnen kansen worden vergroot. In tegenstelling tot omringende landen is Nederland vooral afhankelijk van Europese instrumenten om bilaterale innovatiesamenwerking te stimuleren. Dit zorgt voor een ongelijk speelveld voor Nederlandse bedrijven en maakt ons afhankelijk van buitenlandse middelen en agenda's.

FME vraagt uw commissie bij de minister erop aan te dringen haar collega van het Ministerie van EZK voor te stellen om het innovatiebeleidsinstrumentarium uit te breiden met een stimuleringsregeling voor bilaterale innovatie- en handelssamenwerking.

Graag verzoeken wij u deze punten mee te nemen in uw gesprek met minister Kaag tijdens het AO Handelsbevordering. FME is uiteraard graag bereid om bovenstaande punten nader toe te lichten. U kunt hiervoor contact opnemen met Public Affairs adviseur M. Kester (marline.kester@fme.nl, +31(0)627346611).

Met vriendelijke groet,

Ineke Dezentjé Hamming - Bluemink
Voorzitter

² FME Ondernemersonderzoek 2018